

Jaarverslag 2020

STICHTING RIJNENBURGERMOLEN

Stichting
Rijnenburgermolen

Inhoud

- 3 Voorwoord
- 4 De molen in bedrijf
- 6 'De Vijfde Wiek'
- 8 Themapagina's
- 11 Bestuursverslag
- 14 Wisseling secretaris
- 15 Public Relations
- 16 Financieel verslag

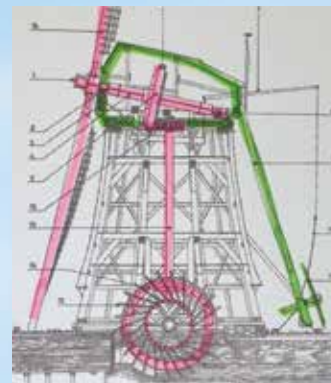

Jaarverslag thema: Het gaande werk

Een molen is ontwikkeld als werktuig. Een machine die het werk van wel 25 paarden of 50 handwerklieden kon overnemen. "Onze molen" trok eeuwenlang water uit de Rijnenburgerpolder. Windkracht, omgezet in het pompen of scheppen van water. In het hart van dit verslag een beschrijving van het "gaande werk", een samengebalde term voor alles wat beweegt

in de molen. Van windkracht naar stromend water. Wim Dieben, een van de vrijwillige molenaars, maakte deze rapportage en verschaft een kijkje in de techniek.

Hopelijk is het later in 2021 weer mogelijk om dat met eigen ogen te komen bekijken als de blauwe wimpel waait.

Colofon

Uitgave	Stichting Rijnenburgermolen Van Beethovenlaan 63A 2394 HB Hazerswoude-Rijndijk www.rijnenburgermolen.nl
Teksten	Dirk en Suzan Kuijper, Wim Dieben, Dries de Roode en Gejus van Diggele
Vormgeving	Frank van Olst
Foto's	Suzan Kuijper, Dirk Kuijper, Wim Dieben, Michel Looyenstein
Productie	Gejus van Diggele
Copyright	Stichting Rijnenburgermolen

De Rijnenburgermolen staat in Hazerswoude-Rijndijk aan de Van Beethovenlaan hoek Corellistraat, Gemeente Alphen aan den Rijn.

Voorwoord

Nietsvermoedend startten wij 2020 vol verwachting en met goede moed om er weer een mooi jaar van te maken. De molen zag er piekfijn uit, met nieuwe fokken en een vernieuwde kap die de molen een "blonde uitstraling" bezorgde. We hadden grootste plannen voor bezoekers in de molen en gasten in 'De Vijfde Wiek'. Hoe anders verliep het jaar. Corona sloeg toe, alle bezoek in de molen werd gestaakt en het regende afzeggingen voor de huur van de molenaarswoning. Er kwam zelfs een verbod op het verhuren van de woning vanuit de veiligheidsregio dat in maart begon en uiteindelijk eind mei weer werd opgeheven. Het Nationale Molenweekend ging niet door.

Desondanks heeft het bestuur besloten om de molen wel aan het werk te houden. Lange stilstand zou niet ten goede komen aan de conditie van het Rijksmonument en onder de molenaars was er ook geen twijfel. Draaien en malen zolang het veilig kan en mag.

In de zomer hebben we in 'De Vijfde Wiek' gelukkig nog wel gasten kunnen ontvangen. Heel blij waren we met een reservering voor een lange winterperiode. Vanaf eind september tot begin mei 2021 kon de woning worden verhuurd aan een lokaal echtpaar dat een overbrugging zocht tussen hun oude en nieuwe woning.

Meer details over de molen, de verhuur van 'De Vijfde Wiek' en de activiteiten van het bestuur leest u op de volgende pagina's. In het hart een verhaal over het "gaande werk". En natuurlijk een verantwoording van het financiële reilen en zeilen van de stichting. Een hoofdstuk over publieksactiviteiten is heel klein uitgevallen vanwege de beperkingen die zijn opgelegd door de overheidsmaatregelen in het kader van covid-19.

We moesten het enthousiasme van molenaar Jaap ten Broek missen. Bij hem werd asbestkanker geconstateerd en zijn conditie liet het niet meer toe om de molen zelfstandig te bedienen. Ook Stefan Flipsen is al een poosje uit de running. Gelukkig was het molenaars-team groot genoeg om de gaten die in het rooster vielen op te vullen. Toch is er ook positief nieuws te melden. Sjoukje Fluit, molenaar in opleiding, deed in het najaar toelatingsexamen voor molenaar. Zij slaagde en hoopt na het landelijke examen in juni '21 toe te treden tot het molenaarsteam.

Als gevolg van zijn verhuizing namen we afscheid van Dik van Ingen Schenau, die vanaf de voorbereidingen voor onze stichting en daarna als secretaris veel werk heeft verzet.

Het overleg met de gemeente over herstel van de molenboezem heeft ook tot een oplossing geleid. Maar het belangrijkste werk van dit jaar is opnieuw uitgevoerd door het kleine team van vrijwilligers. Natuurlijk de molenaars die hun roosterbeurten hebben gedraaid (70 keer) maar ook het klein onderhoudswerk dat en passant door Jan Kransse is uitgevoerd, de tuinmannen André Huigens en Jan Visser die hun groenten en fruit hebben verbouwd en geoogst en ten slotte het stelletje torenvalken dat in de nestkast van de molen voor het eerst in twintig jaar jongen heeft groot gebracht. Zo zien we dat elk jaar anders verloopt en dat zorgelijke en positieve ontwikkelingen zich aaneenrijgen.

Zoals elk jaar sluit ik af met een oproep aan de lezers om te blijven genieten van het prachtige levende monument en zo mogelijk een bijdrage te leveren aan ons project. Dat kan door de groep vrijwilligers te versterken of af en toe een handje bij te steken. Maar ook vriendenblijven welkom. Het bestuur van de stichting wenst u opnieuw veel leesplezier.

Dirk Kuijper, voorzitter

De molen in bedrijf

Harder gewerkt dan ooit

Voor het eerst in het korte leven van onze stichting hebben we in het kalenderjaar meer dan 120.000 omwentelingen gehaald met de molen. Het aantal draaidagen bedroeg 70 en in totaal heeft de molen zo'n 270 uren in het werk gestaan. Dat is een heugelijk feit omdat hiermee meer draaipremie van de provincie Zuid-Holland kon worden verkregen. Deze draaipremie heeft als doel de molens als levende, draaiende machines in het landschap te tonen. Meer dan 10.000 omwentelingen per maand was ons streven. Dankzij de inzet van de molenaars en enkele dagen met heel gunstige weersomstandigheden konden er soms meer dan 5000 omwentelingen per dag worden gemaakt. Dan begint het echt op werken te lijken. Hulde. Toch gaat er soms iets stuk, zoals een kruirol. [\(foto B\)](#) Maar er ligt gelukkig een kleine voorraad nieuwe rollen op de kapzolder. Want een gebroken kruirol is normale slijtage.....

Foto B

Het molenaarsteam

Het actieve molenaarsteam bestaat nu uit Teun Waltman, Wim Dieben, Willem Niesthoven, Stefan Flipsen en in bijzondere gevallen Dirk Kuijper, de voorzitter die bij tijd en wijle de boezem heeft vol gedraaid en natuurlijk levende rondleidingen aan de vakantiegangers uit 'De Vijfde Wiek' heeft gegeven. Jaap ten Broek en later in het jaar Stefan Flipsen, hebben verstek moeten laten gaan wegens ziekte. Sjoukje Fluit komt binnen afzienbare tijd het team versterken.

De boezem

De jarenlang durende problemen met lekkage van de boezem, de hoogwatersloot langs de

Foto C

Foto D

Foto E

Foto F

Corellistraat, zijn in het najaar door de gemeente verholpen. Al in 2019 was geconstateerd dat zich een belangrijk lek bevond bij de drempel (de waterval) aan de noordzijde. [foto E](#)

Na een eerste poging om het lek te repareren keerde het specialistenteam onverrichter zake huiswaarts. Een overleg over een nieuwe aanpak heeft geleid tot het plaatsen van een damwand langs de achtertuinen van twee woningen aan de van Beethovenlaan en het dichten van een lekkage bij het beeldje op de boezemkade. [\(foto F\)](#) Tot nu toe houdt de constructie het redelijk. Het water in de boezem blijft langer op peil. Als we de molen wekelijks draaien (hetgeen niet altijd lukt in verband met windstilte) is er geen sprake meer van droogval. Ook het sloten (plantenvrij maken) van de boezem is in 2020 ter hand genomen. [\(foto G\)](#) We gaan ervan uit dat de afspraken met de gemeente ook de komende jaren worden nagekomen.

De molenbiotoop

Dankzij de inspanningen en werkzaamheden van omwonenden is de molenbiotoop (het zicht op en de windvang van de molen) op peil gebleven. Er zijn bomen in de omgeving ingekort en aan de spoorzijde van het molenerf is een plan in de maak om het "spoorparkje" te renoveren. In dat kader zal de gemeente ook hier bomen gaan inkorten of hoge exemplaren vervangen door lagere. [\(foto H\)](#) We zien de ontwikkelingen met belangstelling tegemoet.

Hoog bezoek

De nestkast hoog aan de molen is in 2020 voor het eerst in gebruik genomen, door een koppeltje torenvalken. De twee ouders hebben hun stinkende best gedaan om enkele jongen groot te brengen. Dat leverde soms spectaculaire beelden op van jagende ouders en luchtgevechten met de vele kraaien die het op het jonge kroost hadden gemunt. Volgens onze waarnemingen zijn zeker twee jongen succesvol uitgevlogen. [\(foto I\)](#) Als komend voorjaar de nestkast opnieuw wordt bevolkt overwegen we om een webcam in de kast te monteren. En soms, in het najaar verzamelen zich spreuwen voor de vogeltrek. Wel telden er een keer meer dan 400 tegelijk! [\(foto J\)](#)

Foto G

Foto H

Foto I

Foto J

‘De Vijfde Wiek’

Ondanks de lockdown die het verhuurjaar 2020 op z'n kop zette, hebben we toch gasten kunnen ontvangen. Toen in maart een verhuurverbod werd ingesteld hebben we 7 reserveringen noodgedwongen moeten afzeggen. Dat betekende ook een financiële aderlating, want de afspraak met HomeAway was gemaakt dat zolang er een verhuurverbod was

100% van de vooruitbetaalde huur en reserveringskosten aan de gasten zouden worden geretourneerd. We hebben Duitsers, Zwitsers, Fransen en Engelsen moeten teleurstellen. Maar met een inreisverbod is het lastig vakantie vieren. Gelukkig konden we daardoor eind mei wel een gezin uit ons dorp tijdelijk onderbrengen in verband met een verbouwing. Vanaf eind juni tot half september zijn er toch nog 8 huurders geweest, allen uit Duitsland. Tot onze grote vreugde diende zich een echtpaar aan voor langverhuur tot ver in 2021. Dat kwam in coronatijd heel goed van pas. Deze huurders hebben spontaan het hang- en sluitwerk nagelopen en vervangen. En nog nooit zijn de ramen van de woning zo vaak gezeemd. Wij prijzen ons gelukkig. De bezetting over het hele jaar kwam uit op 29 weken.

Als gevolg van een van de februaristormen is een ruit van het windscherm gesneuveld. Gelukkig waren er nog geen gasten. De ruit is vervangen. Een andere blijvende zorg is het langzaam verzakken van het oude deel van het huis. Onderzoek naar de mogelijkheden om dit te stoppen zijn uiteindelijk op niets uitgelopen. Het gaan ondersteunen van de fundering leek in eerste instantie kansrijk maar heeft toch veel voeten in de aarde. Er zijn te veel tegenstrijdige adviezen. Ondanks

Foto Q

de toezegging van de gemeente om financieel bij te staan heeft het bestuur besloten de hele operatie op de lange baan te schuiven. We wachten af hoelang het goed blijft gaan. Er is altijd wel een klusje te doen. Echte reparaties komen gelukkig sporadisch voor. Een enkele keer moet er een waterpomptang en ander

gereedschap aan te pas komen, zoals bij een lekkage onder het aanrecht. (foto K) Altijd moet er direct worden gereageerd. Daar mogen huurders vanuit gaan.

Het onderhoud van de tuin om het molenhuis levert een geweldig resultaat. Vier oude appelbomen langs het ingangspad waren dusdanig aangetast door schimmels dat ze nauwelijks meer vrucht droegen. We hebben ze vervangen door weer vier oude rassen, maar nu in een jonge uitvoering. (foto L)

Het is een arbeidsintensieve klus, waar Suzan Kuijper wekelijks veel tijd is steekt. Bijgaande foto's laten zien wat de gasten ervaren. Niet voor niets is dit, vooral onder buitenlanders, een geliefde plek om te verblijven. (foto's M t/m R)

We weten inmiddels dat de isolatie van de woning verbetering behoeft. In de winter lekt de warmte weg. Hierdoor gaat de prijs van langverhuur in de winter zeker omhoog. Desondanks houdt de vraag naar langverhuur aan, tot in de zomerperiode. Jaarlijks maken we een afweging waarbij naast

de opbrengst ook de intensiteit van het beheer een rol speelt.

HomeAway gaat sinds medio 2020 verder onder de naam VRBO. 'De Vijfde Wiek' is te vinden op www.VRBO.com onder woningnummer 1670469.

Foto K

Foto O

Foto L

Foto P

Foto M

Foto R

Foto N

Foto S

Thema “Het gaande werk”

Hoe de molenaar wind gebruikt om water uit de polder te krijgen

De vrouwen en mannen die in ons land de poldermolens laten malen, passen een simpel gegeven toe: de energie die de wind ons gratis geeft, wordt gebruikt om de waterhuishouding in onze ver onder zeeniveau gelegen polders te regelen. Doel: de polder droog houden en het overtollige water afvoeren. Hoe werkt dat eigenlijk?

Al in de 15e eeuw werden windmolens ingezet om polders droog te malen en droog te houden. Door de wind aangedreven poldermolens zorgen dus al zo’n 700 jaar voor droge voeten.

Als we het over molens hebben, maken we onderscheid tussen het zogenoemde “gaande” en “staande” werk. Het staande werk verwijst naar alle onderdelen van de molen die ervoor zorgen dat het gebouw “staat”. De vaste constructie van het gebouw. Het gaande werk verwijst naar alle onderdelen die door de energie van de wind machines laten bewegen die voor allerlei taken gebruikt kunnen worden.

In dit verhaal gaat het over het gaande werk dat ervoor zorgt dat het water uit de polder, door alle bewegende onderdelen van de poldermolen, uiteindelijk in de boezemsloot terecht komt, waardoor de polder droog blijft. Het gaande werk van een poldermolen betreft alle onderdelen die letterlijk “gaan”, in beweging zijn. Dat begint bij het wiekenkruis, gevolgd door het bovenwiel, de koningspil en ten slotte het waterwiel met schoepenrad en wachtdeur. Al die draaiende onderdelen moeten uiteraard gesmeerd worden. Al eeuwenlang gebruikt de molenaar voor het smeren van assen het buikvet van varkens: reuzel. Kammen en staven, de in elkaar grijpende onderdelen, (ze werken hetzelfde als tandwielen) worden ingesmeerd met bijenwas. Ook meer moderne smeermiddelen zoals grafietvet en motorolie worden tegenwoordig voor de smering gebruikt. We beginnen bij het wiekenkruis: de molenwieken zetten de energie van de wind om in een draaiende beweging. Elke wiek van een molen is voorzien van wind- of steekborden en een zogenaamd hekwerk. De wieken vangen wind, in eerste instantie via de windborden, dat zijn brede houten borden die vooraan de ijzeren roeden zijn bevestigd. (foto 1) Als het nodig is leggen we zeil op het hekwerk van de wieken om optimaler gebruik te maken van de wind. We passen de hoeveelheid zeil op de wieken aan aan de kracht van de wind: afhankelijk van de windsterkte leggen we op een deel van het hekwerk van de wieken zeil: weinig wind betekent veel zeil, veel wind betekent minder of geen zeil. Daardoor kan een wiek vol, gedeeltelijk of helemaal niet “in de zeilen

staan”. Per wiek is er op het hekwerk zo’n 16 vierkante meter ruimte. Als op alle vier de wieken zeil wordt gelegd, neemt het windvangend oppervlak dus met ruim 60 vierkante meter toe.

De zeilvoering op een roede moet symmetrisch zijn: op beide wieken van de (doorgaande) roede moet dezelfde zeilvoering zijn. Je kunt wel op de ene roede volle zeilen hebben en op de andere roede een andere zeilvoering. Op foto 2 zie je de Rijnenburgermolen met 2 lege en 2 volle wieken. Op foto 3 zie je op de rechter wiek het zeil met een “duikertje”. Een klein beetje zeil is opgerold. Op foto 4 zie je op de rechter wiek een “lange halve”. Het zeil is iets verder opgerold. Op foto 5 zie je een “hoge lijn”, op foto 6 een “stormlijn”. En ten slotte kunnen bij echte storm de steekborden worden uitgenomen. (foto 7) Op deze wijze kan de molen met verschillende windsterktes zijn rondjes maken.

Als alle vier de wieken volledig bezeild zijn noemen we dat draaien met vier volle, zonder zeil draait de molen met lege hekken. (foto 8) Door te spelen met de hoeveelheid zeil kan de molenaar van de Rijnenburgermolen het scheprad laten draaien bij windsnelheden tussen 3 en 8 Beaufort. Bij vier uitgenomen steekborden zeggen de molenaars dat de molen met blote benen en geknipte nagels draait.

De Rijnenburgermolen heeft zogenaamde fokwieken, een verbetering van het gevlucht waardoor het wiekenkruis meer kracht kan leveren. Bij fokwieken zijn de windborden niet vlak maar gebogen. (foto 9) De aerodynamica van deze vorm zet de energie van de wind efficiënter om in kracht die nodig is om, in het geval van de Rijnenburgermolen, het scheprad te laten draaien. In de vorige eeuw zijn diverse verbeteringen aan het gevlucht bedacht, allemaal met het idee om molens te behouden in de concurrentiestrijd met door elektriciteit of fossiele brandstof aangedreven machines.

De draaiende beweging van de wieken wordt naar binnen gebracht en via de bovenas, het bovenwiel (foto 10) en de bovenschijfloop doorgegeven aan een as, de koningspil. Deze verticale as kun je in vrijwel alle molens in Nederland vinden. De koningspil laat via de onderschijfloop en het waterwiel (foto 11) de as draaien waarop het scheprad is gemonteerd. (foto 12) De overbrenging van wiekenkruis naar scheprad is grofweg 2 op 1: als het wiekenkruis twee keer is rondgegaan is het scheprad een keer rondgegaan.

Foto 13

Het scheprad van de Rijnburgermolen, met een diameter van 5,65 meter en 16 schoepen, kan maximaal 35 kuub (m³) water per minuut vanuit de polder omhoog werken naar de sloot die het water afvoert: de boezem. Het water is dan maximaal 1,50 meter omhoog gebracht. Dit klusje doet de Rijnburgermolen al vanaf 1722.

De huidige functie van de molen is niet meer het wegwerken van overtollig water, daar is nu een gemaal voor in gebruik. De molen zorgt er vandaag de dag voor dat het water in de sloten van de wijk Rijnburg wekelijks wordt ververs: elke keer dat de molen het water rondpompt wordt zuurstof aan het water toegevoegd. Dit is essentieel voor zowel de planten als dieren die in het water leven.

Twee belangrijke onderdelen van het gaande werk verdienen nog aandacht: het kruiwerk en de vang. Het kruiwerk zorgt ervoor dat het wiekenkruis met zijn neus in de wind kan worden gedraaid. De kap van de molen ligt op een aantal kruirollen, conische houten rollen, waar de kap overheen kan draaien. De kap ligt feitelijk gewoon los op deze kruirollen. (foto 13) Door het enorme gewicht van het wiekenkruis, de as en de kap is dit geen probleem. Het draaien van de kap heet kruien. Bij de Rijnburgermolen gebeurt dit door via het kruirad (foto 14) de staart van de molen linksom of rechtsom te trekken. Hierdoor kan de molen altijd met zijn neus in de wind worden gezet.

Een belangrijk onderdeel van het gaande werk is de vang: het mechanisme waarmee we het wiekenkruis kunnen afremmen en stilzetten. De vang bestaat bij de Rijnburgermolen uit vier wilgenhouten “remblokken”, vangstukken genaamd, die om het bovenwiel worden aangetrokken om het bovenwiel te stoppen. (foto 15) Het lijkt een beetje op de remblokken die je vroeger op de velgen van je fietswiel had.

Een zware balk in de kap van de molen trekt aan het sabelijzer. Dat zorgt ervoor dat deze remblokken zich om het bovenwiel klemmen. De molenaar bedient deze balk via het vangtouw, vanaf de begane grond buien. Om te voorkomen dat het wiekenkruis bij zware storm terug gaat draaien, wordt het bovenwiel na afloop van een maaldag geblokkeerd. Deze blokkade heet “de pal”. (foto 16)

Een laatste vermelding over het gaande werk betreft de “wachtdeur”. (foto 17) Bij de Rijnburgermolen zijn dit 2 deurtjes. Deze sluiten de toevoer naar de boezem af. Als de molen water omhoog brengt duwt dit water de wachtdeuren open en kan het water de boezem in stromen. Als de molen geen water geeft duwt het water uit de boezem de wachtdeuren dicht, waardoor de boezem niet kan leeglopen.

Wim Dieben, vrijwillig molenaar

Bestuursverslag

Het bestuurlijke werk was enerzijds gericht op het coördineren van de werkzaamheden van de vrijwillige molenaars, de overige vrijwilligers en de professionals voor het onderhoud en de inspecties van de molen. En anderzijds op het afleggen van eindverantwoording over de verstrekte subsidieperiode 2013-2018, en het verwerven van middelen voor de planperiode 2019-2024.

In 2022 wil het bestuur van het 300-jarige bestaan van de Rijnburgermolen een bijzondere gebeurtenis maken, met -als de pandemie dat toelaat- diverse activiteiten.

Bestuursleden

Zoals u op pagina 14 kunt lezen, namen we in 2020 afscheid van onze secretaris Dik van Ingen Schenau, die in het oosten van het land ging wonen. Hij is opgevolgd door Erik Rozenbrand.

Het bestuur was in 2020 als volgt samengesteld:

Dirk Kuijper, *voorzitter*

Dik van Ingen Schenau (tot medio 2020), *secretaris*

Erik Rozenbrand (vanaf medio 2020), *secretaris*

Dries de Roode, *penningmeester*

Tineke Rademaker, *bezoekerscontacten*

Gejus van Diggele, *publiciteit*

Bestuursvergaderingen

Mede door de pandemie heeft het bestuur in 2020 slechts driemaal vergaderd, waarvan eenmaal in persoon als voltallig bestuur, eenmaal in persoon in klein comité (voorzitter, secre-

taris en penningmeester met inbreng via email door de overige bestuursleden) en eenmaal “online” als volledig bestuur.

Eindverantwoording BRIM-subsidie

Eind 2019 zond het bestuur aan de Provincie Zuid-Holland de eindverantwoording over bestedingen in het kader van de BRIM-subsidie. Deze werd door de Provincie Zuid-Holland beantwoord met akkoord en subsidietoewijzing.

Overleg met de Gemeente Alphen aan den Rijn

Het meest in het oog springende project voor 2020 was reparatie van de lekkende boezem, een lang lopende kwestie. Onder auspiciën van de Gemeente Alphen aan de Rijn is door een gespecialiseerde aannemer de aanzienlijke lekkage nabij/tegen de watercascade bij de “boezemvijver” aan de Sweelincklaan grotendeels verholpen. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over het frequent schoon- en plantenvrij maken van de boezem (het zgn. sloten).

Wisseling van de kascontrolecommissie

Na enkele jaren van trouwe dienst hebben we afscheid genomen van Marcel Toebak als lid van de kaskommissie. Gert Jan van der Horst is bereid gevonden om samen met Herman Riesebo de controle de komende jaren op zich te nemen.

121.504 omwentelingen

Mede dankzij de uitbreiding van het team vrijwillige molenaars met Wim Dieben en Willem Niethoven en ook door de gunstige weersomstandigheden heeft de molen veel kunnen draaien. Er werden in totaal maar liefst 121.504 omwentelingen gemaakt en daarvoor zal de stichting in 2021 van de Provincie Zuid-Holland een draaisubsidie ontvangen van € 410.

Molenplatform Zuid-Holland

Het molenplatform Zuid-Holland werd opgericht, met als rechtsvorm een stichting. Deze stichting verenigt 37 moleneigenaren in Zuid-Holland, met tezamen 177 molens. De jaarlijkse bijdrage is vastgesteld op € 25 per molen. Met het Molenmanifest 2019 werd met succes

Foto 14

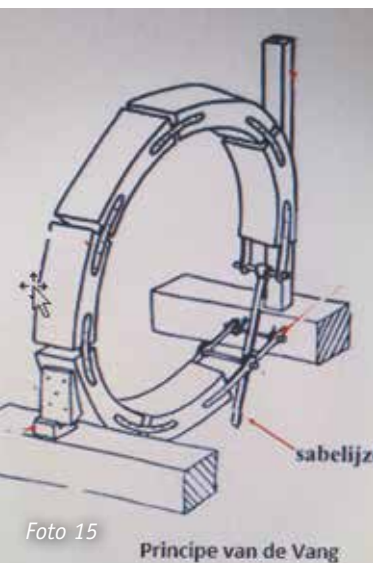

Foto 15

Principe van de Vang

Foto 16

Foto 17

vormgegeven aan de belangenbehartiging bij de Provinciale Staten.

Vrijwilligers en vrienden

Naast financieel ondersteunende Vrienden heeft de stichting een kring van vaste vrijwilligers. Deze zorgen voor het onderhoud van de moestuin, het onderhoud van de molen en de Molenbelt en de ondersteuning bij het beheer van "De Vijfde Wiek". Zonder deze inzet en noeste arbeid zou onze stichting niet kunnen functioneren.

Inspectie monumentenwacht en bliksem-afleidercontrole

Het onderhoud en beheer van de molen worden jaarlijks door externe instanties beoordeeld. De Monumentenwacht gaf aan dat de bouwkundige staat van de molen en de staat van onderhoud goed zijn. De Firma Van der Heide deed de jaarlijkse verplichte beoordeling van de bliksembescherming, met positief resultaat. Het Gilde van Vrijwillige Molenaars in Zuid-Holland heeft een eigen team van bliksemafleidercontroleurs. Ook zij hebben de molen aan een zeer gedetailleer-

de (gratis) inspectie onderworpen, eveneens met gunstig resultaat.

Miniatuurmolen

De renovatie werkzaamheden aan de miniatuurmolen zijn in 2020 voltooid. Er zal nog wat licht schilderwerk aan plaatsvinden in de aanloop naar het jubileumjaar 2022.

De Rijnenburgermolen op RTL TV

De Hazerswoudse hobby-fotograaf Michel Looyenstein maakt zulke mooie foto's uit onze omgeving dat RTL ze regelmatig als achtergrond laat zien bij het weerbericht. Michel heeft een zwak voor molens en zijn foto's hebben al vaker in onze jaarverslagen gestaan. Bedankt Michel!

Afscheid van onze secretaris Dik van Ingen Schenau

Al vroeg in het jaar kondigde Dik aan dat hij, in verband met verhuisplannen, in de loop van 2020 zijn functie van secretaris zou gaan neerleggen. Als betrokken buurtbewoner werd hij een van de eerste leden van het stichtings-bestuur dat na de molenoverdracht (in 2014) aantrad. Dik heeft zich van meet af aan een veelzijdige secretaris getoond. De administratieve handelingen bij het van start gaan van de stichting, zoals inschrijvingen, lidmaatschappen, in- en uitgaande post, gingen probleemloos door zijn handen. Maar hij stak zijn handen ook vaak uit mouwen. Pittige klussen, zoals de aanleg van leidingen naar het nieuwe toilet bij de molen en schilderwerk van het molenhek werden met groot enthousiasme verricht. Het verzenden en bezorgen van het jaarverslag, ook zo'n terugkerende klus, werd om portokosten te sparen steeds verdeeld tussen Dik en Dirk.

Zijn waakhondfunctie bij gemeentelijke contacten heeft ons geen windeieren gelegd. Verborgene subsidies, slimme (energie)besparende acties en potjes met geld werden door hem gevonden en aangewend. En ten slotte mogen de uitstekende verslaglegging van de vergaderingen van het bestuur en natuurlijk het arrangeren van zijn eigen opvolging niet ongenoemd blijven. Hulde! Er werd door de voorzitter in zijn dankwoord stilgestaan bij deze vele verdiensten. Een waterkaraf met inscriptie kon door Dik en zijn echtgenote als aandenken naar het nieuwe huis in Goor worden meegenomen. Dichter bij de kinderen... en naar we begrijpen, ook oppassen op de kleinkinderen waar ze nu bij in de buurt wonen.

Nieuwe secretaris: Erik Rozenbrand

Het bestuur verwelkomt Erik Rozenbrand als de nieuwe secretaris, sinds medio 2020 de opvolger van Dik van Ingen Schenau. Erik woont in Hazerswoude-Rijndijk en is getrouwd. In het dagelijks leven is hij werkzaam als inspecteur bij de Inspectie Leefomgeving en Transport. Hij was al aan de molen verbonden als een van onze molengidsen. Als Dirk en Suzan verhinderd zijn, zorgt Erik samen met zijn echtgenote Yvonne voor de schoonmaak van 'De

Vijfde Wiek'. Hij heet de gasten dan welkom en zwaait hen na het verblijf uit. Verder is Erik ook actief bij de EHBO vereniging Koudekerk aan den Rijn en als vrijwilliger publieke dienst en gids bij het Nationaal Glasmuseum in Leerdam. Voor zijn bijzondere verdiensten werd hij in 2020 koninklijk onderscheiden.

Public Relations

De door de overheid opgelegde beperkingen rond covid-19 hebben uiteraard een streep getrokken door geplande activiteiten en ideeën. Het werd een treurig stemmend lijstje.

Geen Molenborrel

Begon het de laatste jaren net een leuke traditie te worden, dit jaar moesten we de Molenborrel afzeggen. Het was onmogelijk geworden om met alle vrijwilligers en andere betrokkenen gezellig bij elkaar te komen, het glas te heffen en de plannen voor het komende jaar te bespreken. Om toch uiting te geven aan de grote waardering voor hun inzet is bij de vrijwilligers een eindejaarspakket met een persoonlijke brief van de voorzitter gebracht. De

inhoud van het pakket bestond uit producten die uiteraard een link hebben met molens.

Geen Molenweekend

Door de angst voor besmetting met het covid-19 virus zijn ook alle landelijke en lokale activiteiten voor het jaarlijkse Molenweekend niet doorgegaan.

Geen Monumentenweekend

Ook het traditionele Monumentenweekend in september kon geen doorgang vinden. Hoewel onze molen wel heeft gedraaid, was bezoek helaas niet mogelijk.

Geen groepsbezoeken

Het was ongewoon stil rond de Rijnenburgermolen, zoals bij alle molens in Nederland. Slechts 25 individuele bezoekers waagden het om, gemaskerd en op gepaste afstand van de molenaars, even op bezoek te komen. De verhuur van 'De Vijfde Wiek' bracht ook 25 bezoekers naar de molen. Groepsbezoeken waren niet mogelijk.

Groeiend aantal Vrienden van de molen

Ondanks de beperkte mogelijkheden voor bezoek, of misschien juist wel daardoor, kregen we er Vrienden bij. Mensen die de Rijnenburgermolen een warm hart toedragen en dat tot uitdrukking brengen door het werk van de stichting financieel te steunen. Hartelijk dank!

Ook Vriend van de molen worden? Kijk op onze website hoe dit kan: www.rijnenburgermolen.nl

Financieel verslag

Exploitatie 2020

Uitgaven molen	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Onderhoud molen	46	3.000	3.655
Gas/electra/water	59	100	136
Verzekeringen, belastingen	3.789	3.000	2.976
Bliksembeveiliging en brandblussers	68	500	507
Overige kosten, waaronder WiFi	1.014	1.000	1.093
Project rietkap en fokken	245	0	58.884
Dotatie reserve BRIM 2019-2024	8.600	8.100	8.093
Dotatie reserve (rente in 2020)	4	0	14.361
Saldo voordelig	1.975	0	0
Totaal	15.800	15.700	89.705

Uitgaven 'De Vijfde Wiek'	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Onderhoud 'De Vijfde Wiek'	306	1.500	1.565
Gas/electra/water	231	900	1.209
Verzekeringen en belastingen	663	700	744
Schoonmaakkosten	1.397	1.500	2.120
Inrichting en tuin	699	800	1.155
Overige kosten	1.793	1.800	1.752
Administratiekosten HomeAway	297	300	243
Saldo voordelig	7.299	7.500	8.743
Totaal	12.685	15.000	17.531

Exploitatie 2020

Inkomsten molen	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Div. bijdragen	1.668	1.500	1.547
Subsidieontvangsten BRIM	8.600	8.600	8.600
Bijdrage gemeente	5.000	5.000	5.000
Overige regelingen	464	100	1.402
Overige inkomsten	0	0	76
Bijdrage Project rietkap etc.	0	0	29.442
Onttrekking reserve BRIM	68	500	507
Vrijval reserves	0	0	30.446
Saldo nadelig	0	0	12.685
Totaal	15.800	15.700	89.705

Inkomsten woning	Werkelijk 2020	Begroting 2020	Werkelijk 2019
Huren	12.685	15.000	17.205
Overige inkomsten	0	0	326
Totaal	12.685	15.000	17.531

Balans 2020 Stichting Rijnenburgermolen

Bezittingen/vorderingen	31-12-20	31-12-19
Bankrekening	10.581	4.565
Spaarrekening	50.624	27.573
Doelreserveren groot onderhoud	50.406	49.005
Afrekening project herstel rietkap en fokken	0	5.084
Nog te ontvangen	0	28
Te vorderen omzetbelasting	5	6.147
Totaal	111.616	92.402
Vermogen/Schulden	31-12-20	31-12-19
Nog te betalen	549	38
Saldo Rijks-Prov.subsidie BRIM 2019-2024	16.625	8.093
Reserve 'De Vijfde Wiek'	39.123	23.081
Nog te doteren voorziening / reserve	0	10.141
Reserve groot onderhoud	50.406	49.005
Vooruit ontvangen borg	500	500
Vooruit ontvangen huur	894	0
Saldo vrij vermogen	3.519	1.544
Totaal	111.616	92.402

Toelichting op de balans

Saldo BRIM 2019-2024 € 16.625

Voor de instandhouding van de molen wordt aan Provinciale- en Rijkssubsidies overeenkomstig de BRIM 2019-2024 een bedrag van € 8.600 ontvangen. De kosten bliksembeveiliging en brandblussing van € 68 worden hierop als onttrekking 2020 in mindering gebracht, zodat er nu een reserve BRIM van € 16.625 is. Na uitvoering van het meerjarenonderhoudsplan zal in 2024 het geheel met de geldverstrekkers worden afgerekend.

Reserve groot onderhoud

Aan de Reserve groot onderhoud is een bedrag toegevoegd van € 1.400 zodat deze reserve nu € 50.406 bedraagt. Als basis dient de overdrachtsbijdrage van de gemeente aan de stichting in het jaar 2015. Het bestuur heeft de dotatie op 12 maart 2020 goedgekeurd.

Reserve 'De Vijfde Wiek'

Het doel van deze Reserve is om onverwacht groot onderhoud aan zowel de woning als ook aan de molen het hoofd te kunnen bieden. Voor deze reserve worden de diverse jaarlijkse saldi van de molenwoning van de jaren 2014 tot en met 2020 getotaliseerd. De achterliggende gedachte van deze reserve is om aan te geven, dat er geen subsidieverstrekingen ten behoeve van de molen eventueel ten gunste van de molenwoning zullen worden gebruikt.

Saldo vrij vermogen	
Saldo per 01-01-2020	1.544
Bij: voordelig resultaat molen	1.975
Saldo per 31-12-2020	3.519

Toelichting op de exploitatie 2020

MOLEN

Afrekening Project herstel rietkap en fokken 2019

De kosten van het herstel van de rietkap en fokken is als subsidieverzoek bij de Provincie ingediend. De kosten in 2019 waren € 58.883,56. De ontvangen bijdrage in 2019 is € 24.357. In het jaar 2020 heeft de eindafrekening plaatsgevonden. E.e.a. heeft nog geleid tot een ontvangen bedrag van € 4.839. De totale bijdrage is dus vastgesteld op € 29.196. De Stichting Rijnenburgermolen heeft dus ruim 50 % uit eigen middelen gefinancierd voor dit project.

Dotatie reserves

Voor de instandhouding van de molen worden aan Provinciale en Rijks-subsidies overeenkomstig de BRIM 2019-2024 een bedrag van € 8.600 ontvangen. De kosten bliksembeveiliging en brandblussing van € 68 worden hierop als onttrekking in mindering gebracht, zodat er nu aan de reserve BRIM € 8.532 wordt toegevoegd. (zie ook de balanspost).

Bijdrage gemeente Alphen aan den Rijn

De bijdrage van de gemeente Alphen aan den Rijn is een jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 5.000 in de te maken kosten.

Overige regelingen

Voor het draaien van de molen is aan draaipremie € 320 ontvangen. De afrekening BRIM subsidie t/m 2018 heeft nog € 144 opgeleverd.

Diverse bijdragen

In dit bedrag zitten de vrijwillige bijdragen van onze "Vrienden van de molen" en nog wat giften van de huurders van de molenwoning en van derden die een bezoekje aan de molen brachten.

MOLENWONING

Huren

De huuropbrengst is, ondanks de covid-19 pandemie met tal van afzeggingen, toch nog € 12.685.

*Aquarel van onze molen geschilderd door kunstenaar Abraham Herens uit Schoonhoven.
De molen siert ook zijn Facebook pagina. Abraham maakt van zijn aquarellen van
molens een fraaie kalender, die in het najaar te koop is.
De info plaatsen we op onze website.*

Stichting
Rijnenburgermolen

Van Beethovenlaan 63A
2394 HB Hazerswoude-Rijndijk
secretaris@rijnenburgermolen.nl
www.rijnenburgermolen.nl